

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

**ТРАВЕНЬ 1945 РОКУ
У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ,
НАЦІОНАЛЬНІЙ СВІДОМОСТІ ТА ІСТОРИЧНІЙ ПАМ'ЯТІ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної наукової конференції
29 квітня 2015 р.**

Київ – 2015

ЗМІСТ	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ДО ГОСТЕЙ ТА УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ	
<i>Першого заступника Міністра оборони України Руснака І. С.</i>	7
<i>Директора Інституту історії України НАН України Смолія В. А.</i>	8
<i>Генерального директора Меморіального комплексу “Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років” Ковальчука І. П.</i>	9
<i>Начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського Телелима В. М.</i>	10
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
<i>Лисенко О. Є. 9 травня як предмет наукових досліджень і сегмент політики пам'яті</i>	12
<i>Грицюк В. М. Битва за Правобережну Україну</i>	15
<i>Веденєєв Д. В. “П'ятий Український фронт”: діяльність спецслужб як фактор визволення України та Перемоги над нацизмом</i>	23
<i>Легасова Л. В., Сімперович В. М. “Битва за Україну” (1943–1944 рр.): особливості музейних студій та експозиційних нарацій</i>	27
СЕКЦІЯ 1. МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ТА “УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ”. ІСТОРИОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ДЖЕРЕЛА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	
<i>Гула Р. В., Кравець Н. П. Проблема феномену радянського патріотизму у роки Великої Вітчизняної війни у сучасному історіографічному дискурсі України</i>	32
<i>Гулай В. В. Вересень 1939 року: інмутаційно-пропагандистський дискурс підготовки та вступу Червоної армії в західну Україну в умовах розгортання агресії Німеччини проти Польщі</i>	36
<i>Рибченко Л. В. Демографія військових втрат України у Другій світовій війні</i>	39
<i>Семибратов Є. О. Місце України в стратегічних планах гітлерівської Німеччини</i>	44
<i>Трофимович Л. В. Бессарабське питання у радянсько-румунських відносинах (вересень – грудень 1939 року)</i>	47
<i>Чорний В. С. Україна між двома світовими війнами: уроки та перспективи розвитку</i>	51
<i>Шевченко В. Ф. Перемога у Другій світовій – звитяжна подія української історії</i>	55
<i>Шкуратенко О. В. Україна у міжнародних відносинах 1917–1945 рр.: історіографія дослідження</i>	61
СЕКЦІЯ 2. БОЙОВІ ДІЇ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ, ЇХ НАСЛІДКИ	
<i>Бочаров М. М., Матвієнко І. Г. Досвід морально-психологічного забезпечення десантної морської операції в Криму 1943 рік</i>	66
<i>Вилко В. М. Участь 3-ої гвардійської танкової армії у Київсько–Фастівській операції</i>	69
<i>Вронська Т. В. Оточенці перших “котлів” 1941 р.: право та безправ'я</i>	73

<i>Дубовчук В. В. Бойові дії річкових флотилій на теренах України в роки Великої Вітчизняної війни</i>	78
<i>Кобзар А. О. Танки як стратегічний засіб боротьби в операціях за визволення правобережної</i>	81
<i>Ковальчук С. В., Горбенко А. Робота тилу під час оборони Одеси (серпень-жовтень 1941 р.)</i>	85
<i>Котелевський П. Н., Демчучен О. М. Корсунь-Шевченківська битва</i>	89
<i>Кривизюк Л. П., Мокоївець В. І. Підготовка офіцерів для танкових військ СРСР напередодні та під час Другої світової війни</i>	93
<i>Куровський Б. К. Досвід відновлення комунікацій у Чернігівсько-Полтавській стратегічній наступальній операції 1943 року</i>	97
<i>Мамедов А. А. Героїзм азербайджанського народу, проявлений в годы Великой Отечественной войны при освобождении Украины</i>	100
<i>Мітягін О. О. Створення та діяльність винищувальних батальйонів в системі охорони тилу Червоної армії на початку Великої Вітчизняної війни</i>	103
<i>Мусатаєв К. А. Участь народу Казахстану у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.</i>	107
<i>Науменко А. О., Печенюк І. С. Ідейно-політичне виховання воїнів Червоної армії у Битві за Україну в 1941–1944 роках</i>	109
<i>Нікітюк О. В., Копичко Н. М. Діяльність середніх медичних шкіл на території України у роки Великої Вітчизняної війни</i>	117
<i>Осадчий О. О. Підготовка та проведення мобілізації людських ресурсів в Україні в роки Другої світової війни</i>	121
<i>Останчук О. П., Новікова В. Г. Протиповітряна оборона військ в київській наступальній операції 2–6 листопада 1943 року</i>	125
<i>Резник В. І. Особливості ведення наступальних операцій на Донбасі в роки Великої Вітчизняної війни</i>	130
<i>Роцицький В. С. Девіантна поведінка радянських військовослужбовців в період оборонних боїв 1941–1942 років як аспект фронтової повсякденності</i>	134
<i>Савченко Г. П. Підготовка населення України до протихімічної оборони в 1943 – 1945 рр.</i>	135
<i>Сегеда С. П., Покотило О. І., Цікра І. О. Діяльність радянської військової преси на території України (1941–1945 рр.) як відображення сутності інформаційної війни</i>	138
<i>Сидоров С. В. Битва за Москву та Берлін: загальні риси та особливості</i>	142
<i>Соколюк С. М. Участь підводних човнів чорноморського флоту у транспортних перевезеннях та діях з евакуації у 1941–1942 рр.</i>	147
<i>Топальський В. Л. Нічні мисливці-блокувальники авіації дальньої дії у боях за Україну</i>	151
<i>Фролов С. М. Застосування розвідувального загону чорноморського флоту в обороні Севастополя (1941–1942 рр.)</i>	154
<i>Фурман І. І. Досвід застосування підводних мінних загороджувачів радянського чорноморського флоту у 1941–1944 роках</i>	157
<i>Челобітченко О. О. Радянсько-американська операція 1944 року "Френтік" – новий виток у розвитку стратегічної авіації</i>	161

<i>Чірікалов О. С. Аналіз факторів, що впливали на підготовку та проведення евакуації німецько-румунських військ (сил) з Криму у 1944 році</i>	167
<i>Яхнівський В. П. Двічі герої Радянського союзу – українці. Портрет звитяги</i>	171
СЕКЦІЯ 3. РАДЯНСЬКИЙ РУХ ОПОРУ ТА УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИЦЬКИЙ РУХ	
<i>Гаврилів І. О. Український визвольний рух в роки Другої світової війни: проблема історичних парадигм та методологічних підходів у сучасній історіографії</i>	176
<i>Іщук О. С., Ніколаєва Н. Б. Стаття Я. В. Богдана «Міжнародний огляд» як віддзеркалення поглядів підпілля ОУН на взаємини країн-союзників (СРСР, Великобританії та США) наприкінці Другої світової війни</i>	181
<i>Маєвський О. О. Відображення партизанського руху в плакатній продукції радянської та німецької пропаганди</i>	183
<i>Прус В. З. Український національний рух опору в роки Другої світової війни</i>	185
<i>Слюсаренко П. М. Рух опору на окупованих нацистською Німеччиною українських землях у 1941–1944 рр.</i>	189
<i>Стукаліна Н. Т. Радянський рух опору на Волині у Другій світовій війні</i>	194
<i>Трофимович В. В. Діяльність ОУН і УПА на Любомльщині (1941–1943 рр.)</i>	197
<i>Ухач В. З. “Обличчям до сходу” похідні групи українських націоналістів на великій Україні (сучасний історіографічний дискурс: вибрані аспекти)</i>	201
<i>Ходанович О. Л. Військова діяльність ОУН на території окупованої України (1941 – 1943 рр.)</i>	207
СЕКЦІЯ 4. НАЦИСТСЬКИЙ ОКУПАЦІЙНИЙ РЕЖИМ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	
<i>Жуковська А. І. Дорогою до “своїх” (оточенці, які стали героями Радянського союзу)</i>	212
<i>Заболотна Т. В. Звернення у владу як один із варіантів вирішення повсякденних проблем киян у роки нацистської окупації</i>	215
<i>Зек Б. М. Юденрат Луцька у 1941–1942 рр.</i>	221
<i>Іванов С. С. Форми та методи вербування оstarбайтерів (на прикладі Волині)</i>	225
<i>Калініченко О. О. Визволення України чи «пролетарський інтернаціоналізм»?</i>	229
<i>Каменюк Ю. В. Формування патріотизму в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років: досвід та уроки</i>	233
<i>Кукін І. В., Шоміна П. І. Жизнь и борьба за свободу гражданского населения в оккупированном Харькове</i>	237
<i>Курас Д. І. До питання про основи колоніальної політики Третього райху на території України під час Другої світової війни</i>	241
<i>Савіцький Р. П. Спогади Л. М. Величка про німецьку окупацію Галичини 1941–1944 рр. (на матеріалах смт. Більшівці)</i>	243
<i>Титаренко Д. М. Особливості формування та еволюції образу окупанта у свідомості населення східної України (1941–1943 рр.)</i>	248
<i>Филь О. М. Деякі аспекти фронтового побуту Червоної армії у спогадах героїв Радянського союзу</i>	253

<i>Шевчук В. П. Ідеологічне обґрунтування нацизмом окупації радянської України</i>	258
СЕКЦІЯ 5. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ. ПРОБЛЕМИ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ	
<i>Бураков Ю. В. Невідомі листи німецьких солдатів Східного фронту з фондів Львівського музею: окопна повсякденність війни</i>	262
<i>Ветров І. Г. Відродження українського військово-промислового комплексу України на завершальному етапі війни</i>	265
<i>Горелов В. І., Скрябін О. Л. Музейний експонат – танк Т-III Панцерваффе Вермахту як віддзеркалення Перемоги антигітлерівської коаліції над нацизмом у Європі</i>	269
<i>Голиш Г. М., Лисиця Л. Г. Типологізація, динаміка мережі та контингентів спеціальних дитячих установ УРСР у постокупаційний період (1943–1945 рр.)</i>	273
<i>Дудник В. М. Сучасні Інтернет-ресурси з історії Другої світової війни</i>	276
<i>Дяченко В. І. Злочини комунізму під час Другої світової війни</i>	279
<i>Мисюк Ю. П. Історична пам'ять як каталізатор національного становлення</i>	283
<i>Михайлюк М. В. Пам'ять про Голокост чи «Голокост пам'яті»: огляд позицій українських фахівців</i>	286
<i>Мірошніченко В. І. Патріотичне виховання сучасних воїнів у контексті історичної пам'яті про подвиг прикордонників у Великій Вітчизняній війні</i>	291
<i>Осьодло В. І., Будагьянц Л. М. Посткласичні концепції історичної пам'яті та перспективні напрями дослідження пам'яті про Велику Вітчизняну війну</i>	294
<i>Пастушенко Т. В. Російська агресія проти України та Друга світова війна: нові інтерпретації в політиці, пам'яті та науковій дискусії</i>	297
<i>Перехрест О. Г., Перехрест І. В., Тіміка О. О. Медична реабілітація й соціальна підтримка інвалідів війни в Україні (1943–1945 рр.)</i>	301
<i>Потильчак О. В. Між війною і миром: установи системи радянського військового полону в українській РСР у травні 1945 року</i>	304
<i>Салата О. О. Інформаційне протистояння СРСР та нацистської Німеччини у 1941-1944 рр. в трофейних архівних матеріалах</i>	308
<i>Харук А. І. Відбудова авіаційної промисловості України у 1943–1945 рр.</i>	311
<i>Хойнацька Л. М. “Особливі поставки” як джерело відновлення важкої індустрії України (1945–1950 рр.)</i>	314
<i>Шелейко Т. В. Технічні аспекти відновлення рухомого складу залізниць України</i>	317
<i>Відомості про авторів</i>	322

Начальник науково-дослідного центру воєнної історії

полковник

С.П. СЕГЕДА

“___” травня 2015 року